

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Žitná 45, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 10. 2007, č. j. OAM-408/LE-05-ZA09-R2-2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. 1. 2008, č. j. 56 Az 207/2007 - 11,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. 1. 2008, č. j. 56 Az 207/2007 - 11, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce jako stěžovatel brojí kasační stížností podanou dne 20. 2. 2008 proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Brně, jímž byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 10. 2007, čj. OAM-408/LE-05-ZA09-R2-2006, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Krajský soud žalobu odmítl podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), neboť stěžovatel nedoplnil žalobu o řádně vymezené žalobní body ani v soudem dodatečně stanovené lhůtě.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti a jejím doplnění namítá důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť tvrdí, že k doplnění žaloby nebyl řádně vyzván. Usnesení mu totiž bylo doručováno do pobytového střediska v době, kdy se tam nezdržoval. To samé pak platí i ve vztahu k doručování usnesení o odmítnutí žaloby. K tomu předložil dopis vedoucího pobytového střediska ze dne 19. 2. 2008. Vzhledem k tomu nemohlo dojít k naplnění fikce doručení. Poukázal také na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2005, sp. zn. 7 Azs 57/2005. Navrhuje proto zrušení napadeného rozhodnutí.

Žalovaný nevyužil možnosti se ke kasační stížnosti vyjádřit.

Nejvyšší správní soud nejprve musel vyřešit, zda byla kasační stížnost podána včas. Lhůta k podání kasační stížnosti činí dva týdny a počíná běžet dnem následujícím po doručení rozhodnutí krajského soudu (§ 40 odst. 1, § 106 odst. 2 s. ř. s.). Ze spisu vyplynulo, že napadené usnesení bylo stěžovateli doručováno dne 28. 1. 2008 na adresu Pobytového střediska Zastávka u Brna, kterou uvedl v žalobě. Písemnost se však vrátila soudu zpět s tím, že si ji adresát nevyzvedl. Na doručence je také vyznačeno, že písemnost byla uložena na žádost adresáta bez předchozího pokusu o doručení. Stěžovatel se dne 18. 2. 2008 dostavil ke krajskému soudu, oznámil změnu svojí adresy a požádal o vydání napadeného usnesení. Z přípisu vedoucího Pobytového a integračního střediska Zastávka u Brna ze dne 19. 2. 2008 vyplynulo, že stěžovatel měl povolené v období od 18. 12. 2007 do 14. 1. 2008 a od 14. 1. 2008 do 14. 2. 2008 dlouhodobé opuštění. Uvedené je potvrzeno i přípisem téhož vedoucího ze dne 14. 3. 2008 adresovaného krajskému soudu, z něhož také vyplynulo, že stěžovatel nepožádal pobytové středisko o doručování poštovních zásilek bez předchozího pokusu o jejich doručení. K dotazu krajského soudu sdělila vedoucí pošty v Zastávce u Brna, že pobytové středisko má sjednanou výhradu odnášky z pošty na všechny zásilky. To znamená, že se zásilky pro obyvatele pobytového střediska ukládají na poště a pracovník pobytového střediska přebírá na poště oznámení o uložených zásilkách pro všechny adresáty.

Podle § 46 odst. 1 a 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále též „o. s. ř.“), § 42 odst. 5 s. ř. s. písemnost určenou fyzické osobě soud předá doručujícímu orgánu k doručení na adresu jejího bytu, jejího místa podnikání, jejího pracoviště nebo místa, kde se zdržuje. *„Nebyla-li fyzická osoba zastřižena na této adrese a písemnost jí nebyla doručena ani na jiném místě, doručující orgán písemnost, která jí má být doručena do vlastních rukou, uloží. Jinou písemnost doručující orgán doručí vhodné fyzické osobě bydlící, působící nebo zaměstnané na téže místě nebo v jeho okolí, která adresáta zná a souhlasí s tím, že mu písemnost odevzdá; není-li možno ani takto doručit, písemnost uloží. Bez předchozího pokusu o doručení písemnosti na adresu uvedenou v odstavci 1 lze písemnost uložit, jestliže o to fyzická osoba předem písemně požádá doručující orgán a jestliže podpis na žádosti byl úředně ověřen“.* Podle odst. 6 tohoto ustanovení *„byla-li písemnost doručována na adrese, která je vedena podle zvláštního právního předpisu jako místo pobytu fyzické osoby, nebo na adrese, kterou fyzická osoba sdělila soudu a požádala o doručování na ni (odstavec 1), anebo na adrese, kterou fyzická osoba jinak označila soudu jako místo, kde bydlí nebo se zdržuje, podniká anebo pracuje, popřípadě jako místo, kam jí mají nebo mohou být doručovány písemnosti, je uložení písemnosti, kterou si adresát nevyzvedl do 3 dnů, nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů od uložení, neúčinné, jestliže fyzická osoba soudu prokáže, že se v místě doručování nezdržovala v den, kdy nebyla zastřižena, a v době do 3 dnů, nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, v době do 10 dnů od uložení“.*

V daném případě tak došlo k doručení napadeného usnesení až dnem, kdy si je stěžovatel fakticky vyzvedl u krajského soudu (tj. 18. 2. 2008), neboť nejen že bylo na poště uloženo bez předchozího pokusu o doručení, aniž o to stěžovatel písemně s ověřeným podpisem požádal, navíc bylo doručováno v době, kdy se stěžovatel v pobytovém středisku nezdržoval, a to jak v den doručování tak po dobu 3 dnů od uložení písemnosti. Kasační stížnost podaná dne 20. 2. 2008 tak byla podána včas.

Po shledání přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou, zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu se zdejší soud podrobně věnoval např. ve svých usneseních ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, případně ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57, (obě dostupná na www.nssoud.cz), kde dospěl k závěru, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat mimo jiné tehdy,

pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno „*zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*“. Právě tento důvod zjistil Nejvyšší správní soud v daném případě v postupu krajského soudu, který žalobu stěžovatele odmítl, aniž by jej řádně vyzval k odstranění vady podání. Znemožnil mu tak přístup k soudu a projednání jeho věci a posouzení jím uplatněných azylových důvodů.. Kasační stížnost je proto přijatelná.

Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel uplatňuje důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. („*nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu*“), který spatřuje v tom, že k odmítnutí jeho žaloby nebyly naplněny podmínky stanovené v § 37 odst. 5 s. ř. s.

V daném případě není mezi účastníky sporu o tom, že stěžovatelova žaloba podaná ke krajskému soudu dne 16. 11. 2007 neobsahovala řádně vymezené žalobní body, z nichž by bylo patrné z jakých skutkových a právních důvodů považuje stěžovatel napadené rozhodnutí žalovaného za nezákonné nebo nicotné, tak jak požaduje § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Usnesením ze dne 18. 12. 2007 proto krajský soud stěžovatele vyzval k doplnění žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. („*Předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.*“). Toto usnesení však bylo soudu vráceno s tím, že si je stěžovatel nevyzvedl v úložní lhůtě. Pro posouzení důvodnosti stěžovatelovy námítky je tak rozhodné, zda mu bylo popsáno usnesení řádně doručeno. Z údajů na doručence k tomu vyplynulo, že stěžovatel nebyl v pobytovém středisku zastížen a proto byla obálka uložena dne 27. 12. 2007 a stěžovateli byla zanechána výzva, aby si ji vyzvedl. Jak je ale zřejmé ze soudního spisu, jmenovitě z přípisu vedoucího Pobytového střediska v Zastávce u Brna ze dne 19. 2. 2008, jehož kopii stěžovatel doložil ke kasační stížnosti, stěžovatel se v období od 18. 12. 2007 do 14. 1. 2008 v pobytovém středisku nezdržoval, přičemž se jednalo o povolené opuštění pobytového střediska. Stěžovatel tak prokázal, že se na adrese, na kterou mu bylo doručováno nezdržoval v době doručování usnesení i po dobu tří dnů od jeho uložení. Podle výše citovaného § 46 odst. 6 o. s. ř. tak bylo uložení písemnosti neúčinné.

Podle § 50c odst. 4 o. s. ř., § 42 odst. 5 s. ř. s. se uložena písemnost, která nebyla vyzvednuta do 3 dnů od uložení, ačkoli byla adresátovi zanechána výzva, považuje za doručenou posledním dnem této lhůty, i když se adresát o uložení nedozvěděl; to však neplatí, je-li náhradní doručení písemností vyloučeno nebo bylo-li uložení písemnosti neúčinné. V daném případě se jedná právě o naposled zmíněnou situaci a předmětné usnesení tak nebylo stěžovateli doručeno, neboť zákonná fikce doručení nemohl nastat. Vzhledem k tomu nemůže obstát závěr krajského soudu o tom, že toto usnesení nabylo právní moci dne 31. 12. 2007 a že stěžovatel pochybil, pokud žalobu v souladu s poučením v tomto usnesení obsaženém nedoplnil. Nejvyšší správní soud k tomu poukazuje na svoje rozhodnutí ze dne 27. 7. 2005, č. j. 7 Azs 57/2005 - 46, dostupné na www.nssoud.cz, kde uvedl, že „*procesní důsledky spojené s fikcí doručení výzvy k odstranění vad podání mají pro další řízení zásadní význam, a proto je nezbytné, aby soud ověřil, zda byly v rozhodné době podmínky pro uplatnění této fikce skutečně splněny*“.

Je sice pravdou, že žadatel o azyl nevstoupil včas v součinnost se soudem oznámením adresy, na níž se zdržuje, ovšem soud to vůbec nezjistil a nepostupoval cestou zastavení řízení. Vycházel ze správnosti doručovací adresy a z fikce doručení, která však ve smyslu zákona nenastala. Je nerozhodné, že se tak stalo v důsledku nesprávné informace na vrácených zásilkách - tato skutečnost nemůže jít k tíži stěžovatele.

Odmítl-li krajský soud stěžovatelovu žalobu podle § 37 odst. 5 s. ř. s. pro neodstranění vady podání, postupoval nezákonně, neboť stěžovatele v souladu s citovaným ustanovením k odstranění vady nevyzval; důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. tak byl shledán naplněným.

Protože Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Brně a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí ve smyslu § 110 odst. 3 s. ř. s.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu